

ГРАФІК
практичних та семінарських занять з навчальної дисципліни
«Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації»
для студентів 1 курсу магістратури
Заочна форма навчання
2024 - 2025 н.р.

Тема практичного або семінарського заняття. Завдання.
П. 3. Кваліфікація кримінального правопорушення: алгоритми та загальні правила кваліфікації кримінального правопорушення. Кваліфікація за об'єктивними ознаками. Завдання 1, 2.
П. 3. Кваліфікація за суб'єктивними ознаками кримінального правопорушення. Завдання 1, 2.
Тема 4. Кваліфікація кримінального правопорушення: алгоритми та спеціальні правила кваліфікації кримінального правопорушення. Завдання 1, 2.

Тема 2. Кваліфікація кримінального правопорушення: алгоритми та загальні правила кваліфікації кримінального правопорушення.
Кваліфікація за об'єктивними ознаками.

Завдання

Завдання 1. Під час вагітності неповнолітня Кудрявцева не знайшла підтримки у свого коханого і вирішила позбавитися дитини одразу після її народження. Одразу після пологів вона схопила новонароджену доньку і завдала їй ножом численних поранень в область груднини і голови, від яких дитина померла. Кудрявцева розчленила труп і викинула його в річку.

Кваліфікуйте діяння, вчинене Кудрявцевою.

Завдання 2. Васько та Блінов обвинувачуються у тому, що вони за попередньою змовою між собою, діючи відповідно до розподілених ролей, із демонстрацією дитячої іграшки «Автомат» та застосувавши фізичне насильство, що не є небезпечним для життя та здоров'я потерпілої Іванкіної, вчинили на неї напад з метою заволодіння її майном та заволоділи ним на загальну суму 1135 грн.

Суд кваліфікував дії як розбій, вчинений за попередньою змовою групою осіб.

Проаналізуйте рішення суду.

Список рекомендованої літератури:

Брич Л. П. Теоретичні засади розмежування складів злочинів : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Л. П. Брич; Львівський держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2014. – 34 с.

Демидова Л. М. Проблеми кримінально-правової відповідальності за заподіяння майнової шкоди в Україні (майнова шкода як злочинний наслідок): теорія, закон, практика / Л. М. Демидова. – Х. : Право, 2013. – С. 480-500, 552-563.

Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О. Володіна, І. О. Зінченко та ін. ; за ред. М. І. Панова. – Харків : Право, 2016. – 356 с.

Комаров О. Д. Фактична помилка в кримінальному праві України та її значення для кримінальної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О. Д. Комаров; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. – Харків, 2015. – 20 с.

Кузнецов В. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко. – Київ : Алерта, 2013. – 320 с.

Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. / В. О. Навроцький. – Київ : Юрінком Інтер, 2006. – 704 с.

Панов М. Кваліфікація злочинів при бланкетній диспозиції закону про кримінальну відповідальність / М. Панов, Н. Квасневська // Право України. – 2010. – № 9. – С. 47-55.

Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину у кримінальному праві / В. Я. Тацій. – Х. : Право, 2016. – 256 с.

Ус О. В. Кваліфікація в кримінальному праві України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків, 2020. – 46 с.

Ус О. В. Кваліфікація в кримінальному праві України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків, 2020. – 485 с.

Ус О. В. Кваліфікація злочину за ознаками об'єктивної сторони складу злочину. *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія «Право»*. 2017. Вип. 47. Т. 3. С. 101-106.

Ус О. В. Кваліфікація злочину, передбаченого бланкетною диспозицією. *Право і суспільство*. 2018. № 2. Ч. 2. С. 179-186.

Ус О. В. Кваліфікація злочину, склад якого містить оціночну ознаку. *Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія «Юридичні науки»*. 2018. № 2. Т. 2. С. 63-67.

Ус О. В. Кримінально-правова оцінка вчиненого діяння за ознаками об'єкта складу злочину. *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія «Право»*. Вип. 41. Т. 2. 2016. С. 139-144.

Ус О. В. Склад злочину як підстава кримінально-правової оцінки вчиненого діяння. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4/2. С. 196-201.

Тема 3. Кваліфікація за суб'єктивними ознаками кримінального правопорушення.

Завдання

1. Волкіна, не маючи посвідчення водія, сіла на водійське місце автомобіля свого чоловіка, запустила двигун та здійснила наїзд на свою знайому Качур, що призвело до її смерті на місці. Суд визнав Волкіну винною у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст. 286 КК України.

Захисник подав апеляційну скаргу і просив скасувати вирок та закрити кримінальне провадження у зв'язку з відсутністю в діях Волкіної складу кримінального правопорушення через те, що вона не керувала транспортним засобом, а тому не може вважатися суб'єктом злочину. Засуджена, у свою чергу, пояснила, що намагалася включити магнітолу і для цього повернула ключ у замку запалювання. Подальший рух автомобіля після повернення ключа був для неї несподіваним.

Чи є Волкіна суб'єктом злочину, передбаченого ст. 286 КК України? Кваліфікуйте її дії з урахуванням правових висновків Верховного Суду.

2. Вироком суду Халіна визнано винуватим у тому, що під час сварки з потерпілим Куліш здійснив постріл у його груди переробленим сигнально-шумовим пістолетом, заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження, від яких настала смерть потерпілого. Суд першої інстанції кваліфікував дії підсудного за ч. 1 ст. 119 КК як вбивство з необережності, виходячи із того, що не було встановлено наявності у підсудного умислу на вбивство Куліша.

Чи є кваліфікація діяння Халіна правильною?

Список рекомендованої літератури:

Брич Л. П. Теоретичні засади розмежування складів злочинів : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Л. П. Брич; Львівський держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2014. – 34 с.

Демидова Л. М. Проблеми кримінально-правової відповідальності за заподіяння майнової шкоди в Україні (майнова шкода як злочинний наслідок): теорія, закон, практика / Л. М. Демидова. – Х. : Право, 2013. – С. 480-500, 552-563.

Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О. Володіна, І. О. Зінченко та ін. ; за ред. М. І. Панова. – Харків : Право, 2016. – 356 с.

Комаров О. Д. Фактична помилка в кримінальному праві України та її значення для кримінальної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О. Д. Комаров; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. – Харків, 2015. – 20 с.

Кузнецов В. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко. – Київ : Алерта, 2013. – 320 с.

Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. / В. О. Навроцький. – Київ : Юрінком Інтер, 2006. – 704 с.

Панов М. Кваліфікація злочинів при бланкетній диспозиції закону про кримінальну відповідальність / М. Панов, Н. Квасневська // Право України. – 2010. – № 9. – С. 47-55.

Ус О. В. Кваліфікація в кримінальному праві України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків, 2020. – 46 с.

Ус О. В. Кваліфікація в кримінальному праві України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків, 2020. – 485 с.

Ус О. В. Кваліфікація злочину за ознаками суб'єктивної сторони складу злочину. *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія «Право»*. 2018. Вип. 49. Т. 2. С. 130-136.

Ус О. В. Кримінально-правова оцінка вчиненого діяння за ознаками суб'єкта складу злочину. *International Scientific-Practical Conference Development of legal regulation in East Europe : experience of Poland and Ukraine : Conference Proceedings, January 27-28, 2017. Sandomierz*. Р. 174-177.

Ус О. В. Склад злочину як підстава кримінально-правової оцінки вчиненого діяння. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4/2. С. 196-201.

Ус О. В. Теоретичні та прикладні проблеми кваліфікації в кримінальному праві України : монографія / О. В. Ус. – Харків : Право, 2020. – 704 с.

Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації : лекції / О. В. Ус. – Харків : Право, 2018. – 368 с.

Тема 4. Кваліфікація кримінального правопорушення: алгоритми та спеціальні правила кваліфікації кримінального правопорушення.

У багатьох випадках при кваліфікації кримінального правопорушення необхідно звертатися також до норм, які не належать до кримінального закону. Це здійснюється для тлумачення (конкретизації, роз'яснення змісту) певних ознак складу кримінального правопорушення .

При кваліфікації кримінального правопорушення, передбаченого законодавцем з оціночною(-ими) ознакою(-ами) в його складі, слід мати на увазі, що їх зміст (як і зміст відповідного оціночного поняття) має встановлюватися на основі реальних фактів, віддзеркалювати вимоги закону, тлумачитися у взаємозв'язку з іншими інститутами та поняттями права.

При вирішенні практичних завдань доцільно звернути увагу на різновиди обставин, що обтяжують або пом'якшують кримінальну відповідальність. При кваліфікації злочинів до обов'язкових ознак складу кримінального правопорушення слід відносити обставини, що визначені законодавцем у відповідній статті (її частині) Особливої частини КК. Такі обставини впливають, зокрема, на характер і ступінь суспільної небезпечності діяння.

Так, при кваліфікації злочинів враховуються обставини, що обтяжують кримінальну відповідальність, зазначені у відповідних частинах статей Особливої частини КК і які є додатковими до ознак основного складу кримінального правопорушення або взагалі новими для певного кримінального правопорушення, передбаченого, як правило, у частині першій цієї статті. Такі обставини збільшують суспільну небезпечність вчиненого діяння.

Відсутність у скоєному ознак основного складу кримінального правопорушення або обставин, що обтяжують кримінальну відповідальність, означає, що діяння має кваліфікуватися як інший злочин або таке діяння взагалі не є злочином.

Крім того, при кваліфікації кримінального правопорушення враховуються обставини, що пом'якшують кримінальну відповідальність, і які зменшують суспільну небезпечність діяння, визнаного законодавцем як кримінальне правопорушення.

При конкуренції між основним складом кримінального правопорушення і складом кримінального правопорушення з обставинами, що обтяжують кримінальну відповідальність, пріоритет мають норми, які передбачають останні. При кваліфікації кримінального правопорушення одночасно з обставинами, що пом'якшують кримінальну відповідальність і обтяжують останню, – пріоритетним є склад кримінального правопорушення з обставинами, що пом'якшують кримінальну відповідальність.

Завдання

1. Острикіна, як мати 15-річного сина Василя, впродовж декількох місяців не виконувала обов'язки по догляду за ним, а саме: не виховувала, не забезпечувала харчуванням, необхідними побутовими умовами, не піклувалась про стан здоров'я тощо. У цей період Василь вчинив кілька кримінальних правопорушень проти власності. У судовому засіданні обвинувачений пояснив, що вчиняв кримінально протиправні діяння для можливого подальшого придбання собі продуктів харчування та необхідних засобів. Його було засуджено до позбавлення волі. Пізніше суд визнав винною Острикіну у вчиненні злочину, передбаченого ст. 166 КК України.

Як встановити наявність тяжких наслідків у складі злочину, передбаченого ст. 166 КК України? Як це питання вирішено у правових висновках Верховного Суду. Чи погоджуєтесь з рішенням суду щодо визнання вчинення дитиною кримінального правопорушення до тяжких наслідків злочину, передбаченого ст. 166 КК України?

2. Суд визнав Рибача винним у тому, що він 3 грудня 2023 р. о 20.00 год під час керування автомобілем на автошляху побачив як попереду із правого узбіччя маневрує інший автомобіль та пересікає дорогу різко вліво, не вжив заходів для зменшення швидкості, що передбачено п. 12.3 Правил дорожнього руху, змістився на зустрічну смугу та зіткнувся з автомобілем, яким керував Бочкович без дотримання вимог п. 10.1 Правил. Внаслідок зіткнення потерпілий Бочкович отримав тілесні ушкодження середньої тяжкості.

Проаналізуйте постанову Великої Палати Верховного Суду від 21 серпня 2019 року у справі № 682/956/17. Чи є правильною кваліфікація дій Рибача за ч. 1 ст. 286 КК?

Список рекомендованої літератури:

Брич Л. П. Теоретичні засади розмежування складів злочинів : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Л. П. Брич; Львівський держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2014. – 34 с.

Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О. Володіна, І. О. Зінченко та ін. ; за ред. М. І. Панова. – Харків : Право, 2016. – 356 с.

Кузнецов В. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко. – Київ : Алерта, 2013. – 320 с.

Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. / В. О. Навроцький. – Київ : Юрінком Інтер, 2006. – 704 с.

Панов М. Кваліфікація злочинів при бланкетній диспозиції закону про кримінальну відповідальність / М. Панов, Н. Квасневська // Право України. – 2010. – № 9. – С. 47-55.

Комаров О. Д. Фактична помилка в кримінальному праві України та її значення для кримінальної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О. Д. Комаров; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. – Харків, 2015. – 20 с.

Ус О. В. Кваліфікація в кримінальному праві України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків, 2020. – 46 с.

Ус О. В. Кваліфікація кримінального правопорушення , передбаченого бланкетною диспозицією. Право і суспільство. 2018. № 2. Ч. 2. С. 179-186.

Ус О. В. Кваліфікація кримінального правопорушення , склад якого містить оціночну ознаку. Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія «Юридичні науки». 2018.

№ 2. Т. 2. С. 63-67.